

Finanční arbitr

Legerova 1581/69, 110 00 Praha 1 – Nové Město, Tel. +420 257 042 094,
ID datové schránky: qr9ab9x, e-mail: arbitr@finarbitr.cz, <https://www.finarbitr.cz>

Navrhovatel

Zástupce

Mgr. Lucie Růžičková
advokát
IČO 631 23 606
Jana Růžičky 1165/2a
148 00 Praha 4

Instituce

Nationale-Nederlanden Levensverzekering
Maatschappij N. V., se sídlem Weena 505,
Rotterdam, Nizozemské království, zapsané
v obchodním rejstříku Obchodní komory
v Rotterdamu, datum zápisu 17. ledna 1863,
číslo zápisu 24042211,
jednající prostřednictvím
NN Životní pojišťovna N.V.,
pobočka pro Českou republiku
IČO 407 63 587
Nádražní 344/25
150 00 Praha 5

Zástupce

Mgr. Eva Nováková
advokát
IČO 866 42 413
Ovocný trh 573/12
110 00 Praha 1

Č. j. FA/SR/ZP/1300/2017 - 47
Praha 2. 3. 2019

U s n e s e n í

Finanční arbitr příslušný k rozhodování sporů podle § 1 odst. 1 zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o finančním arbitrovi“), rozhodl v řízení zahájeném dne 19. 12. 2017 podle § 8 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi na návrh Navrhovatele proti Instituci a vedeném podle tohoto zákona a zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), ve věci vrácení částky ve výši zaplaceného pojistného a příslušenství ve výši zákonného úroku z prodlení, a to z důvodu neplatnosti pojistné smlouvy investičního životního pojištění č. ■■■, takto:

Řízení se podle § 14 odst. 1 písm. b) zákona o finančním arbitrovi zastavuje.

Odůvodnění:

Finanční arbitr je bezplatný státem zřízený orgán mimosoudního řešení spotřebitelských sporů na finančním trhu. Sporem se finanční arbitr může zabývat pouze v řízení zahájeném na návrh spotřebitele a pro své rozhodnutí musí shromáždit dostatek podkladů, a to jak od navrhovatele, tak instituce, proti které návrh směřuje, případně od třetích osob.

Primárním cílem finančního arbitra je tam, kde je spotřebitel v právu, přivést strany sporu ke smírnému řešení sporu tak, aby se spotřebitel nemusel obracet na soud a nemusel hradit náklady soudního řízení, protože řízení před finančním arbitrem je bezplatné. Proto musí finanční arbitr posoudit spor zásadně podle právních předpisů a nemůže působit ve prospěch ani jedné strany sporu. Pokud se nepodaří vyřešit spor smírně, vydá finanční arbitr rozhodnutí, které může strana sporu, která s ním nebude souhlasit, napadnout u soudu. Rozhodnutí finančního arbitra, kterým by neodůvodněně upřednostnil některou stranu sporu, by soud musel zrušit a velmi pravděpodobně neúspěšné straně sporu uložit náhradu nákladů soudního řízení. Proto je na místě, aby navrhovatel v řízení před finančním arbitrem

poskytoval dostatečnou součinnost, a to nejen při jednání o smírném řešení sporu, ale i při shromažďování podkladů pro rozhodnutí finančního arbitra.

Řízení před finančním arbitrem upravuje zákon o finančním arbitrovi, a podle § 24 tohoto zákona pouze tam, kde úprava zákona o finančním arbitrovi chybí, se použije správní řád.

Navrhovatel se v řízení před finančním arbitrem domáhá vydání bezdůvodného obohacení ve výši zaplaceného pojistného na pojistnou smlouvu investičního životního pojištění Strategie č. ■■■, kterou dne 23. 5. 2007 uzavřel s Institucí (dále jen „Pojistná smlouva“), a příslušenství ve výši zákonného úroku z prodlení, protože předmětem Pojistné smlouvy není pojištění, na straně pojistitele jednal subjekt bez způsobilosti k právním úkonům a v Pojistné smlouvě není sjednán rozsah pojistného plnění, a Pojistná smlouva je tak neplatná.

Návrh na zahájení řízení, který Navrhovatel finančnímu arbitrovi předložil, neměl náležitosti návrhu na zahájení ve smyslu § 10 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi, protože neobsahoval úplné a srozumitelné vylíčení rozhodných skutečností, konkrétně s ohledem na petit návrhu neobsahoval

- a) popis průběhu předšmluvní fáze Pojistné smlouvy, zejména zda s ním zástupce Instituce v předšmluvní fázi prodiskutoval jeho finanční a životní situaci a jeho potřeby;
- b) jaké předšmluvní a smluvní dokumenty mu byly předloženy před podpisem Pojistné smlouvy;
- c) zda položil v rámci předšmluvní fáze doplňující otázky k tomuto produktu a pokud ano, jaké a jak na ně zástupce Instituce odpověděl;
- d) vysvětlení, jaké důvody, které vedly Navrhovatele k uzavření Pojistné smlouvy.

Návrh na zahájení řízení obsahoval kromě vylíčení některých rozhodných skutečností pojistku Pojistné smlouvy, stav podílového účtu ke dni 12. 6. 2014, předžalobní výzvu Navrhovatele ze dne 20. 12. 2017 a reakci Instituce na ní. Návrh na uzavření Pojistné smlouvy naopak neobsahoval písemné potvrzení o uzavření Pojistné smlouvy, pojistné podmínky (všeobecné, zvláštní, speciální), výpisy o aktuálním stavu pojištění, dále přehled poplatků, informace pro zájemce o pojištění osob, modelové příklady týkající se výpočtu odkupného, záznam o požadavcích a potřebách klienta a ani komunikaci Navrhovatele s Institucí nebo třetími osobami (listinnou i elektronickou), tedy podklady kterými by Navrhovatel doložil existenci právního vztahu mezi ním a Institucí a kterými by doložil svůj tvrzený nárok.

Finanční arbitr proto podle § 10 odst. 3 zákona o finančním arbitrovi vyzval Navrhovatele písemnou výzvou ze dne 23. 1. 2018, č. j. FA/SR/ZP/1300/2017 – 1, aby ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení výzvy, odstranil nedostatky návrhu. Protože Navrhovatel na výzvu nereagoval, finanční arbitr ho k odstranění nedostatků návrhu vyzval opakovanou výzvou ze dne 27. 2. 2018, č. j. FA/SR/ZP/1300/2017 – 2.

Dne 28. 2. 2018, č. j. FA/SR/ZP/1300/2017 - 3, Navrhovatel finančnímu arbitrovi sdělil, že žádnou další smluvní dokumentaci k Pojistné smlouvě nemá a k dalším bodům výzvy finančního arbitra k odstranění nedostatků návrhu na zahájení řízení uvedl některé okolnosti uzavření Pojistné smlouvy, když současně zpochybnil opodstatněnost těchto požadavků finančního arbitra.

Finanční arbitr posoudil součinnost Navrhovatele jako neúplnou, proto Navrhovatele vyzval další výzvou ze dne 20. 3. 2018, č. j. FA/SR/ZP/1300/2017 – 4, k odstranění dosud neodstraněných nedostatků návrhu, konkrétně k vysvětlení dalších okolností uzavření Pojistné smlouvy.

Dne 5. 4. 2018, č. j. FA/SR/ZP/1300/2017 - 5, předložil Navrhovatel finančnímu arbitrovi písemné vyjádření, ve kterém zopakoval, že si na podrobný průběh předsmluvní fáze nevzpomíná.

Zástupce Navrhovatele doručuje finančnímu arbitrovi desítky šablonovitých návrhů a podání ve sporech dalších navrhovatelů, které zastupuje, a v nich líčí skutkové okolnosti uzavření pojistných smluv jednotlivých navrhovatelů takřka totožně. Tím se logicky snižuje věrohodnost předložených vyjádření Navrhovatele a finanční arbitr na základě těchto vyjádření důvodně pochybuje, zda se skutečně jedná o vylíčení skutkových okolností Navrhovatelem, který byl přítomen při uzavírání Pojistné smlouvy (na rozdíl jeho Zástupce).

Finanční arbitr podle § 12 odst. 1 a 3 zákona o finančním arbitrovi musí spory posuzovat a rozhodovat podle svého nejlepšího vědomí a svědomí, nestranně, spravedlivě a bez průtahů a pouze na základě skutečností zjištěných v souladu se zákonem o finančním arbitrovi a zvláštními právními předpisy. Finanční arbitr při svém rozhodování musí vycházet ze skutkového stavu věci a volně hodnotí shromážděné podklady.

S ohledem na dosavadní průběh řízení proto finanční arbitr dne 18. 10. 2018, č. j. FA/SR/ZP/1300/2017 – 27, podle § 12 odst. 5 ve spojení s § 16 odst. 6 písm. a) zákona o finančním arbitrovi nařídil Instituci, aby v Kanceláři finančního arbitra podala ústní vysvětlení za účelem objasnění okolností uzavření Pojistné smlouvy a určení subjektu, který s Navrhovatelem Pojistnou smlouvu uzavřel.

Následně finanční arbitr podle § 12 odst. 5 zákona o finančním arbitrovi vyzval Navrhovatele, aby dne 12. 12. 2018, č. j. FA/SR/ZP/1300/2017 – 37, v Kanceláři finančního arbitra podal ústní vysvětlení, jehož předmětem mělo být kromě bližšího vyjasnění okolností uzavření Pojistné smlouvy (včetně odstranění nesrovnalostí v dosavadních vyjádřeních Navrhovatele a jeho Zástupce a řádného vysvětlení toho, proč nedisponuje smluvní dokumentací) i přezkoumání podmínek řízení, poučení Navrhovatele a jeho Zástupce o průběhu a zásadách řízení před finančním arbitrem a projednání možnosti smírného řešení sporu.

Dne 10. 12. 2018, č.j. FA/SR/ZP/1300/2017-38, přijal finanční arbitr žádost Zástupce o stanovení nového termínu ústního jednání z důvodu ošetřování člena rodiny Zástupce.

Dne 12. 12. 2018 se k podání ústního vysvětlení do Kanceláře finančního arbitra dostavil Navrhovatel bez Zástupce s odůvodněním, že o zrušení podání ústního vysvětlení nebyl Zástupcem informován. Finanční arbitr Navrhovateli vysvětlil, že předmětem podání ústního vysvětlení mělo být mj. bližší vyjasnění okolností uzavření Pojistné smlouvy, protože návrh, který podal Zástupce za Navrhovatele, vykazuje v obsahové části shodné až šablonovité skutečnosti jako další návrhy Zástupce a současně mu sdělil, že Zástupce omluvil z účasti na podání ústního vysvětlení i samotného Navrhovatele. Finanční arbitr proto podání ústního vysvětlení odložil a Navrhovateli sdělil, že stanoví nový termín.

Finanční arbitr výzvou ze dne 12. 12. 2018, č. j. FA/SR/ZP/1300/2017–39, stanovil Navrhovateli náhradní termín podání ústního vysvětlení dne 9. 1. 2019 v sídle Kanceláře finančního arbitra.

Dne 9. 1. 2019, č. j. FA/SR/ZP/1300/2017 - 42, přijal finanční arbitr žádost Zástupce o stanovení nového termínu ústního jednání z rodinných důvodů Zástupce.

Dne 14. 1. 2019, č. j. FA/SR/ZP/1300/2017 - 43, přijal finanční arbitr žádost Zástupce o zaslání dotazů finančního arbitra písemnou formou, kdy Navrhovatel odkazuje na hospodárnost a rychlost správního řízení.

Podle § 12 odst. 5 zákona o finančním arbitrovi je finanční arbitr oprávněn vyžadovat od účastníků řízení předložení veškerých důkazů na podporu jejich tvrzení, a to včetně podání ústního vysvětlení.

Navrhovatel se domáhal neplatnosti Pojistné smlouvy z důvodu, že předmětem Pojistné smlouvy není pojištění, na straně pojistitele jednal subjekt bez způsobilosti k právním úkonům a v Pojistné smlouvě není sjednán rozsah pojistného plnění.

K tomu finanční arbitr odkazuje například na závěry v rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 20. 5. 2003, sp. zn. 32 Odo 119/2003, ze kterého vyplývá, že nesprávné označení osoby nezpůsobuje neplatnost smlouvy, lze-li zjistit výkladem, popřípadě objasněním skutkových okolností uzavření smlouvy, kdo je jejím účastníkem. Nejvyšší soud dále uzavřel, že „[z]ávěr o nezpůsobilosti určitého subjektu k právním úkonům a tím i o jeho absolutní nezpůsobilosti právně relevantním způsobem vystupovat v právních vztazích, lze učinit až poté, kdy tento nedostatek nelze odstranit ani jeho výkladem“. Obdobně tomu je i v případě převzetí pojistného rizika a pojistného zájmu Navrhovatele, kdy též nejsou bez významu okolnosti konkrétního případu.

V posuzovaném případě tak finanční arbitr zamýšlel nejen odstranit nesrovnalosti v dosavadních vyjádřeních Navrhovatele a doptat se ho na další rozhodné skutečnosti, ale též chtěl přezkoumat podmínky řízení (k čemuž je oprávněn kdykoli v jeho průběhu), poučit Navrhovatele o průběhu a zásadách řízení před finančním arbitrem, a pro případ, že finanční arbitr může řízení skutečně vést, pokusit se i o smírné řešení sporu, o které finanční arbitr v souladu s § 1 odst. 3 zákona o finančním arbitrovi primárně usiluje.

Proto finanční arbitr stanovil výzvou ze dne 16. 1. 2019, č. j. FA/SR/ZP/1300/2017 - 44, náhradní termín podání ústního vysvětlení Navrhovatele na den 7. 2. 2019 v sídle Kanceláře finančního arbitra.

Zástupce dne 4. 2. 2019 znovu požádal o stanovení náhradního termínu podání ústního vysvětlení z důvodu jednání Zástupce v notářské kanceláři.

S ohledem na dosavadní průběh řízení vyzval finanční arbitr Zástupce výzvou ze dne 7. 2. 2019, č. j. FA/SR/ZP/1300/2017 – 46, aby mu sdělil návrh možného termínu podání ústního vysvětlení, kterého se zúčastní společně Navrhovatel i jeho Zástupce; ke sdělení finanční arbitr stanovil Navrhovateli lhůtu 15 dnů ode dne doručení výzvy, výzva byla do datové schránky Zástupce doručena dne 7. 2. 2019. Navrhovatel ani Zástupce na výzvu v uvedené lhůtě nijak nereagovali.

Finanční arbitr řízení podle § 14 odst. 1 písm. b) zákona o finančním arbitrovi zastaví usnesením, jestliže navrhovatel neposkytl přes výzvu arbitra potřebnou součinnost.

Na tuto skutečnost finanční arbitr ve všech výzvách k odstranění nedostatků ze dne 23. 1. 2018, 27. 2. 2018 a 20. 3. 2018 a následně ve výzvách k podání ústního vysvětlení ze dne 23. 11. 2018, 16. 1. 2019 a 7. 2. 2019 Zástupce i samotného Navrhovatele písemně a výslovně upozornil.

Navrhovateli byly konkrétní nedostatky návrhu i předmět podání ústního vysvětlení včas oznámeny a tedy dobře známy.

Přestože finanční arbitr poučil Zástupce o tom, jaký následek bude mít nesoučinnost Navrhovatele, Navrhovatel ani Zástupce na výzvu finančního arbitra ze dne 7. 2. 2019, č. j. FA/SR/ZP/1300/2017 – 46, už nijak nereagovali a součinnost finančnímu arbitrovi ve smyslu § 12 odst. 5 písm. zákona o finančním arbitrovi tak neposkytli.

Na základě všech výše uvedených skutečností rozhodl finanční arbitr tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto usnesení.

Poučení:

Proti tomuto usnesení lze podle § 16 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi podat odůvodněné námitky k finančnímu arbitrovi do 15 dnů ode dne doručení usnesení. Včas podané námitky mají odkladný účinek.

Mgr. Monika Nedelková
finanční arbitr

Doručuje se
Navrhovatel – datová schránka zástupce 28eggh
Instituce – datová schránka zástupce vd8grny

